

1979, 9. dubna – Sdělení VONS č. 97 „Člen VONS Albert Černý vzat do vazby“ o vzetí Alberta Černého do vazby a provedení domovní prohlídky v jeho bytě.¹

V pondělí dne 26. 3. 1979 byl vzat do vazby signatář Charty 77 a člen Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných Albert Černý (41),² bytem Dřevařská 20, Brno, zaměstnaný jako řidič osobního vozu u Okresního výboru Československého červeného kříže, Brno-venkov.³ Téhož dne byla provedena v jeho bytě, který obývá se svojí bývalou manželkou a dvěma nezletilými dcerami, domovní prohlídka.⁴ Znění vynesení [sic] obvinění není dosud známo.⁵

V loňském roce byl Albert Černý v souvislosti s návštěvou L. I. Brežněva zajištěn na 36 hodin.⁶ Tehdy u něho byla provedena domovní prohlídka, při níž bylo zabaveno po 14 kusech strojopisu: Jiří Kolář Odpovědi, Prokop Drtina Mnichov, Jan Trefulka Zločin pozdvižení, Jan Patočka První skica k podobizně, dále tři psací stroje, řada kazet s nahrávkami nekonformních hudebních skupin a zpěváků.⁷ Žádná ze zabavených položek mu nebyla vrácena. V druhé polovině roku 1978 zveřejnil Albert Černý svůj souhlas s Chartou 77 jejím signováním a později se stal členem Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných.⁸

V poslední době vyšetřovala StB styky Alberta Černého se spisovatelem Jaromírem Šavrdou z Ostravy, drženým bez soudního řízení od 25. 9. 1978 ve vazbě.⁹ Před svým zatčením byl Albert Černý intenzivně sledován. Řada lidí, s nimiž se v kritické době setkal, byla vyslýchána. Po loňském odsouzení Petra Cibulky, Libora Chloupka a Petra Pospíchala¹⁰ je zatčení Alberta Černého dalším výrazným pokusem StB potlačit rozvoj nezávislých aktivit v Brně.

Informace o Chartě 77, r. 2, 1979, č. 59, s. 11.

POZNÁMKY

- ¹ K případu viz dále sdělení VONS č. 113, 150, 152 a 173, dokumenty č. 113, 151, 153 a 174, a text Rudolfa Battěka „Morální občanství Alberta Černého“, dokument č. 1138.
- ² Albertu Černému, který se narodil 4. 2. 1937, bylo v době uvěznění již 42 let.
- ³ Krajský prokurátor v Brně vzal svým usnesením z 27. 3. 1979 Černého do vazby s počátkem od doby zadržení 26. 3. 1979. KS v Brně, soudní spis k případu Alberta Černého (spis. zn. 1 T 16/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 1 Rt 423/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Alberta Černého, sign. V 11030 Brno. Vazba byla Černému přes jeho stížnosti několikrát prodložena.
- ⁴ Usnesení o provedení prohlídky v bytě A. Černého a na jeho pracovišti vydal 23. 3. 1979 vyšetřovatel odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno por. Vilém Krystýnek a téhož dne jej schválil krajský prokurátor v Brně. Prohlídky proběhly 26. 3. 1979, k tomu viz protokoly vyhotovené pracovníky odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno. KS v Brně, soudní spis k případu Alberta Černého (spis. zn. 1 T 16/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 1 Rt 423/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Alberta Černého, sign. V 11030 Brno.
- ⁵ Počátek případu Alberta Černého spadá již na začátek roku 1977 a souvisí se zveřejněním základního prohlášení Charty 77 a snahou bezpečnostního aparátu postihnout ty, kteří jej vytvořili a rozšiřovali. Vyhledavatel Správy SNB hl. m. Prahy a Středočeského kraje npor. Jiří Soudný zahájil 6. 1. 1977 stíhání pro trestný čin podvracení republiky podle § 98 odst. 1 tr. zák., který měl být „*páchán dosud přesně nezjištěnou skupinou osob tím, že z nepřátelství proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení republiky v přesně nezjištěné době a v přesně nezjištěném místě zhotovila a rozšiřuje písemnost s názvem „Prohlášení Charty 77“, jejíž obsah hrubě napadá socialistické společenské a státní zřízení republiky*“.

Po velkém zásahu proti signatářům Charty 77, ke kterému došlo 30. 5. 1978 v době návštěvy generálního tajemníka Ústředního výboru Komunistické strany Sovětského svazu Leonida Iljiče Brežněva v Československu, při němž byl zadržen též Černý, došlo k dalšímu posunu v jeho kauze. Vyšetřovatel Správy vyšetřování StB kpt. Jiří Liška svým usnesením ze 3. 7. 1978 vyloučil trestní věc podezřelého A. Černého ze společného řízení, což odůvodnil takto: „*Dne 6. 1. 1977 bylo podle § 160 odst. 1 tr. řádu zahájeno vyšetřovatelem SV StB Praha trestní stíhání ve věci trestného činu podvracení republiky podle § 98 odst. 1 tr. zákona. V této trestní věci je [sic] Albert ČERNÝ dne 30. května 1978 podle § 76 tr. řádu zadržen a současně u něho byla provedena domovní prohlídka. Dne 1. června 1978 byl potom ze zadržení propuštěn.*“

Při výsledku podezřelého a z výsledků domovní prohlídky bylo však zjištěno, že se dopouštěl trestné činnosti nemající přímou souvislost s trestní věcí, pro kterou bylo shora uvedené trestní stíhání zahájeno. Proto v zájmu urychleného řízení proti podezřelému Albertu ČERNÉMU jsou dány důležité důvody, aby věc Alberta ČERNÉHO byla vyloučena ze společného řízení a rozhodnuto o ní [bylo] samostatně.“

Černý byl opět zadržen 26. 3. 1979 a následující den na něj krajský prokurátor v Brně uvalil vazbu. Usnesením vyšetřovatele odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno por. Viléma Krystýnka z 26. 3. 1979 bylo zahájeno jeho trestní stíhání jako obviněného z pomoci k trestnému činu podvracení republiky, neboť „od blíže nezjištěné doby vědomě uschovával dosud nezjištěnému pachateli ve svém bytě písemné materiály, jejichž obsah je zaměřen proti socialistickému společenskému a státnímu zřízení v ČSSR a část těchto materiálů rozšiřoval mezi další osoby“. V odůvodnění usnesení bylo argumentováno výsledky domovní prohlídky ze 30. 5. 1978, výsledky vyšetřování v trestní věci A. Černého, především předběžným písmoznalečským posudkem, a důkazy získanými při vyšetřování údajné trestné činnosti Jaromíra Šavrdy stíhaného vyšetřovatelem StB v Ostravě pro trestný čin pobuřování. Citovaná usnesení jsou uložena in: KS v Brně, soudní spis k případu Alberta Černého (spis. zn. 1 T 16/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 1 Rt 423/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Alberta Černého, sign. V 11030 Brno.

⁶ K zadržení signatářů Charty 77 a dalších občanů došlo 30. 5. 1978. V následujících dnech byla provedena též řada domovních prohlídek. K tomu viz sdělení VONS č. 13, dokument č. 13.

⁷ Usnesení o provedení prohlídky v Černého bytě a na jeho pracovišti vydal 29. 5. 1978 vyšetřovatel Správy vyšetřování StB kpt. Jiří Liška a téhož dne jej schválil generální prokurátor ČSSR. Prohlídky proběhly o den později, k tomu viz protokoly vyhotovené pracovníky odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno. KS v Brně, soudní spis k případu Alberta Černého (spis. zn. 1 T 16/79) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 1 Rt 423/91; též ABS, vyšetřovací spis k případu Alberta Černého, sign. V 11030 Brno. V těchto spisech je též uložen seznam věcí zajištěných při domovní prohlídce vyhotovený pracovníky odboru vyšetřování StB Krajské správy SNB Brno 6. 7. 1978 za přítomnosti A. Černého.

⁸ Jméno Alberta Černého jako nového signatáře základního prohlášení Charty 77 se objevilo v dokumentu Charty 77 č. 20 z 10. 10. 1978 spolu s dalšími 49 osobami, které se k základnímu prohlášení přihlášily. CÍSAŘOVSKÁ, Blanka – PREČAN, Vilém (eds.): *CHARTA 77: Dokumenty 1977–1989*, sv. 1, Praha 2007, s. 171. Jako člen VONS je poprvé uváděn v souhrnném sdělení výboru č. 63 ze 4. 1. 1979, dokument č. 63.

⁹ K případu Jaromíra Šavrdy viz sdělení VONS č. 47 a 133, dokumenty č. 47 a 134, a dokument č. 1160.

¹⁰ K případu Petra Cibulky, Libora Chloupka a Petra Pospíchala viz sdělení VONS č. 2, 40, 42, 48, 55, 64, 69, 70 a 157, dokumenty č. 2, 40, 42, 48, 55, 64, 69, 70 a 158.